

Medlemsforeningene  
Samarbeidende foreninger

Dato: 20.12.2021

## **KRAVSINVITASJON – SAMFUNNSBEDRIFTENE TARIFFOMRÅDE, HOVEDTARIFFOPPGJØRET PR 1. MAI 2022**

Tariffoppgjøret pr. 1. mai 2022 er et hovedtariffoppgjør. Hele hovedtariffavtalen er gjenstand for revisjon. Dette innebærer at fellesbestemmelser/sosiale bestemmelser mv. må vurderes, i tillegg til økonomiske krav.

### **Konjunkturutvikling i Norge**

Aktiviteten i norsk økonomi har tatt seg betydelig opp gjennom 2021 etter at det i 2020 var en negativ vekst. I juni 2021 var BNP for Fastlands-Norge tilbake på samme nivå som før pandemien. Den økonomiske veksten forventes å fortsette framover, men i noe lavere tempo enn sommeren og høsten 2021.

Spredningen av den nye virusvarianten, omikron, på toppen av et allerede økende smittepress gir dog usikkerhet om pandemiens videre utviklingen og dermed også utviklingen i norsk økonomi. SSB har lagt til grunn i sine prognoser at smitteverntiltakene som ble innført i desember 2021 er midlertidige, men dersom det blir behov for en ny nedstengning vil det svekke den økonomiske veksten.

De nyeste økonomiske utsiktene framkommer fra SSBs konjunkturtendenser og Norges Banks pengepolitiske rapport.<sup>1</sup>

### **Rentenivå**

Etter at styringsrenta har vært på 0 prosent i over ett år satte Norges Bank opp styringsrenta med 0,25 prosentpoeng i september 2021, for deretter å videre øke den til 0,5 prosent i desember 2021. Det forventes ytterligere renteøkninger slik at det ved utgangen av 2022 ligger an til en styringsrente på 1,25 prosent. Renteoppgangen

---

<sup>1</sup> <https://www.ssb.no/nasjonalregnskap-og-konjunkturer/konjunkturer/statistikk/konjunkturtendensene/artikler/omikron-skaper-usikkerhet-for-norsk-okonomi> og [https://www.norges-bank.no/contentassets/f3d034f860c24bc69e541aa39d2afde6/ppr\\_421.pdf?v=12/16/2021125440&ft=.pdf](https://www.norges-bank.no/contentassets/f3d034f860c24bc69e541aa39d2afde6/ppr_421.pdf?v=12/16/2021125440&ft=.pdf)

kommer som følge av at økonomien har tatt seg opp, at arbeidsledigheten er tilbake på et mer normalt nivå og at BNP Fastlands-Norge snart er på trendnivå i økonomien.

### **Ledighet**

Arbeidsledigheten har kommet ned på mer normale nivåer etter den høye ledigheten som preget 2020 og første del av 2021 som følge av pandemien. I 3. kvartal 2021 var arbeidsledigheten målt ved Arbeidskraftsundersøkelsen (AKU) på 4,0 prosent<sup>2</sup>, mot 3,7 prosent i 3. kvartal 2019 og et snitt på 3,9 prosent det siste tiåret før pandemien. Det er også et høyt antall utlyste ledige stillinger, og flere har kommet inn på arbeidsmarkedet. Etterspørselen etter arbeidskraft har vært spesielt sterk fra tjenestenæringene som har vært sterkest rammet av smitteverntiltakene.

I 2022 ventes AKU-ledigheten å bli 3,7 prosent, for så å øke til 3,9 i 2023 og 2024.

Den registrerte ledigheten (tall fra NAV) underbygger at ledigheten er tilbake på et mer normalt nivå. I oktober 2021 var andelen registeret ledige på 2,2 prosent av arbeidsstyrken, mot et snitt fra oktober 2010 til 2019 på 2,6 prosent.

### **Årslønnsvekst og KPI (mål på prisvekst)**

SSBs anslag for den samlede årslønnsveksten for 2021 er på 3,3 prosent. Sammen med anslått årsgjennomsnittet i prisveksten (KPI) for 2021 på 3,4 prosent gir dette en liten eller uendret reallønn for 2021. Det er høye energipriser, og da spesielt strømprisene, som bidrar til det høye anslaget for prisveksten.

Årslønnsveksten i 2021 trekkes opp av et stramt arbeidsmarked, mens det at flere nå er tilbake i lavtlønnsyrker trekker den samlede årslønnsveksten ned.

For 2022 har SSB anslått en årslønnsvekst på 3,3 prosent og en prisvekst (KPI) på 2,6 prosent. Høye strømpriser ved starten av året bidrar til prisveksten. Dette indikerer en svak reallønnsvekst for 2022.

Til tross for press i arbeidsmarkedet forventes lønnsveksten å holdes nede de kommende årene på grunn av høye priser på innsatsvarer, noe som forverrer lønnsomheten i de virksomhetene som utgjør frontfaget. SSB forventer dog en bedre reallønnsutvikling fra og med 2023, når økonomien har normalisert seg ytterligere.

Norges Banks anslag avviker noe, ref. tabellene nedenfor.

---

<sup>2</sup> Brudd- og sesongjustert arbeidsledighet 3. kvartal 2021.

### Lønnsvekst, prisøkning og reallønn, anslått årsgjennomsnitt 2021

|                    | Årslønnsvekst | Prisøkning (KPI) | Reallønn |
|--------------------|---------------|------------------|----------|
| <b>SSB</b>         | 3,3           | 3,4              | -0,1     |
| <b>Norges Bank</b> | 3,1           | 3,5              | -0,3     |

SSBs og Norges Banks anslag på prisøkningen og årslønnsveksten gir en uendret/liten nedgang i reallønna i 2021.

### Lønnsvekst, prisøkning og reallønn, prognoser 2022

|                    | Årslønnsvekst | Prisøkning (KPI) | Reallønn |
|--------------------|---------------|------------------|----------|
| <b>SSB</b>         | 3,3           | 2,6              | 0,7      |
| <b>Norges Bank</b> | 3,2           | 2,7              | 0,5      |

Både SSB og Norges Bank forventer en lønnsvekst i 2022 på samme nivå som i 2021. Men, med lavere forventet prisøkning gir det en reallønnsvekst.

### Mellomoppgjøret 2021

Foreningenes medlemmer i avtaleområdet Samfunnsbedriftene forhandler lønn kun lokalt i den enkelte bedrift/virksomhet (HTA kap. 3,2).

I forhandlingen med Samfunnsbedriftene i 2021 ble partene enige om at de som omfattes av sentrale forhandlinger (gruppe 1) får tillegg per 1. mai 2021 på 2,5 %, beregnet til mellom kr 8000 – kr 11.600. I tillegg ble minstelønnen for arbeidstakere med 20 års ansiennitet løftet til kr 433.100 i 100 % stillinger. Det ble ikke avsatt midler til lokal pott. Den økonomiske rammen ble anslått til Lønnsoppgjøret 2021 er anslått å ha en økonomisk ramme på 2,8 % for de med sentral lønnsdannelse.

Det foreligger pt. ikke offisielle lønnsveksttall for stillinger som omfattes av kun lokal lønnsdannelse.

### Hovedtariffoppgjøret 2022

#### Krav fra foreningene

##### Fellesbestemmelsene

Akademikerne ber om at foreningene fremmer eventuelle krav til endringer i fellesbestemmelsene.

Forhandlingsbestemmelsene

Akademikernes medlemmer er i hovedsak innplassert i Hovedtariffavtalens kapittel 3 pkt. 3.2 der all lønn skal forhandles lokalt i den enkelte bedrift/virksomhet.

Sekretariatet ber om synspunkter dersom foreningene har krav om endringer i gjeldende hovedtariffavtales lønnsbestemmelser.

Økonomi

Selv om våre medlemmer kun forhandler lønn lokalt i den enkelte bedrift, ber sekretariatet om synspunkter på den økonomiske helheten for hovedoppgjøret.

Foreningene har anledning til å fremme krav på andre problemstillinger som ikke er nevnt.

Frist for innsending av krav til Akademikernes sekretariat er **senest 23. mars 2022.**

Med vennlig hilsen,  
**Akademikerne**

Anette Bjørlin Basma  
Forhandlingssjef